

STUDIA PODYPLOMOWE:

***„Zarządzanie finansami
strategicznymi”***

Program studiów opracował:
dr Andrzej Cwynar

Cel studiów: Celem studiów jest poszerzenie wiedzy finansowej pracowników przedsiębiorstw i instytucji samorządu terytorialnego tak, by po pierwsze wiedza ta była jak najlepiej dopasowana do aktualnej rzeczywistości gospodarczej a po drugie praktycznie przydatna. W realizacji tego celu pomóc mają: zatrudnienie praktyków życia gospodarczego w roli trenerów oraz oparcie każdego modułu zajęć na symulacjach, grach menedżerskich, aplikacjach komputerowych, problemach decyzyjnych.

Adresat: Studia kierowane są do pracowników przedsiębiorstw oraz instytucji samorządu terytorialnego w szczególności pracowników działów finansowych, księgowości, analiz i prognozowania.

Plan studiów

	sem.	Forma zaliczenia	wykl.	ćwicz.	lab.	suma
1. Zarządzanie wartością przedsiębiorstwa	I	Z	6	6		12
2. Analiza kosztu kapitału przedsiębiorstwa	I	Z	6	6		12
3. Struktura kapitału i polityka dywidendowa	I	Z	6	6		12
4. Zarządzanie kapitałem obrotowym (w oparciu o grę TopSim)	I	Z	6	6		12
5. Rynki i instrumenty finansowe (częściowo w oparciu o Visual Basic)	I	E	6	6		12
6. Strategie finansowe	I	Z	6	6		12
7. Zarządzanie ryzykiem	I	Z	6	6		12
8. Wycena przedsiębiorstwa	I	Z	6	6		12
9. Strategie inwestycyjne (w oparciu o aplikacje Mr. Capital i Mr. Investor)	I	Z	6	6		12
10. Budżetowanie kapitałowe	I	Z	6	6		12
11. Podstawy matematyki w biznesie *	II	Z	10	10		20
12. Podstawy rachunkowości finansowej (częściowo w oparciu o grę ProfitQuest) *	II	Z	10	10		20
13. Podstawy rachunkowości menedżerskiej *	II	Z	10	10		20
14. Podstawy ekonomiki przedsiębiorstwa *	II	E	10	10		20
15. Podstawy etyki, nadzoru korporacyjnego i prawa gospodarczego *	II	Z	10	10		20
16. Seminarium dyplomowe	I / II	Z	4	4		8
			114	114		228

* Kursy "kompatybilne" z wymaganiami CIMA w zakresie certyfikacji na poziomie tzw. „Certificate in Business Accounting”

Szczegółowy program studiów:

1. Zarządzanie wartością przedsiębiorstwa

- a) Co to jest VBM.
- b) Kreacja wartości jako nadrzędny cel przedsiębiorstwa.
- c) Definicja kreacji wartości (kreacja wartości rynkowej vs. kreacja wartości ekonomicznej).
- d) Rynkowa wartość dodana, MVA jako rynkowa wersja NPV.
- e) Mierniki wartości kreowanej (Zysk ekonomiczny, EVA – Ekonomiczna wartość dodana, Wartość dodana dla akcjonariuszy, CVA, CFROI, etc.).
- f) Zysk ekonomiczny jako miara zyskowości oraz narzędzie wyceny (RIVM, model wyceny oparty o zysk ekonomiczny jako ekwiwalent metodologii DCF).
- g) EVA jako wersja zysku ekonomicznego - korekty księgowe.
- h) Kluczowe nośniki wartości.
- i) Kluczowa rola alternatywnego kosztu kapitału (ocean ryzyka, CAPM, współczynnik beta, MRP, WACC).
- j) Struktura kapitału i polityka dywidendy.
- k) Systemy motywacyjno-płacowe oparte na kreacji wartości.
- l) Opcje menedżerskie i pokrewne rozwiązania.
- m) Proces wdrażania system VBM.

2. Analiza kosztu kapitału przedsiębiorstwa

- a) Model CAPM.
- b) Model Gordona.
- c) Indeks beta, stopa wolna od ryzyka, rynkowa premia za ryzyko.
- d) Księgowy CAPM.
- e) Modele ratingowe.
- f) Modele scoringowe.
- g) Wykorzystanie AHP w szacowaniu kosztu kapitału.
- h) Wykorzystanie taksonomicznej miary ryzyka w szacowaniu kosztu kapitału.
- i) Pomiar kosztu kapitału na rynkach rozwijających się.
- j) Koszt kapitału własnego spółek spoza giełdy papierów wartościowych.
- k) Metody szacowania kosztu długu.

3. Struktura kapitału i polityka dywidendowa

- a) Istota struktury kapitału.
- b) Współczesne poglądy na temat optymalizacji struktur kapitałowych.
- c) Teoria irrelewantności struktury kapitałowej
- d) Koncepcja porządku dziobania.
- e) Asymetria informacyjna i sygnalizowanie a struktura kapitału.
- f) Wyznaczanie optymalnej struktury kapitału.
- g) Istota dywidendy, polityki dywidendowej i polityki wypłat dla udziałowców.
- h) Wskaźniki polityki dywidendowej.
- i) Współczesne poglądy na temat polityki dywidendowej.
- j) Teoria neutralności dywidendy.
- k) Teoria prodywidendowa.
- l) Teoria antydywidendowa.
- m) Sygnalizacyjne właściwości dywidendy.
- n) Strategie dywidendowe.
- o) Dywidenda a wykup akcji.
- p) Zależności między strukturą kapitału a polityką dywidendową.

4. Zarządzanie kapitałem obrotowym

- a) Definicja kapitału obrotowego netto.
- b) Płynność a wypłacalność.
- c) Bilansowe wskaźniki płynności: wskaźnik bieżący, szybki i natychmiastowy.
- d) Kapitał pracujący netto i zapotrzebowanie na kapitał obrotowy.

- e) Wskaźniki płynności oparte o sprawozdanie cash flow.
- f) Wskaźniki DSO, DPO, DSI, wskaźniki rotacji.
- g) Cykl operacyjny, cykl gotówkowy, luka finansowa.
- h) Model Baumola – zarządzanie zapasami i zarządzanie zasobami gotówki.
- i) Model Beranka – zarządzanie zapasami i zarządzanie zasobami gotówki.
- j) Model Millera-Orra – zarządzanie zapasami i zarządzanie zasobami gotówki.
- k) Model Stone’a.
- l) EOQ – model Wilsona.
- m) Zarządzanie łańcuchem dostaw, just in time.
- n) Zarządzanie należnościami – factoring i forfeiting.
- o) Finansowanie krótkookresowe (kredyt kupiecki, kredyt obrotowy, APR, APY, YTM).
- p) Polityka kredytowa przedsiębiorstwa i windykacja należności.

5. Rynki i instrumenty finansowe

- a) Istota i rola rynków finansowych.
- b) Struktura rynków finansowych.
- c) Instrumenty finansowe.
- d) Instytucje finansowe.
- e) Sektor bankowy.
- f) Rynki akcji.
- g) Rynki walutowe.
- h) Pierwotny rynek akcyjny (IPOs).
- i) Instytucje ubezpieczeniowe.
- j) Firmy leasingowe.
- k) Fundusze powiernicze, fundusze emerytalne.
- l) Venture capital, private equity and seed capital.
- m) Teoria portfela.
- n) Modele wyceny aktywów.
- o) Efektywność rynku.
- p) Wycena aktywów.
- q) Arbitraż.
- r) Instrumenty finansowe o stałym dochodzie.
- s) Instrumenty pochodne.

6. Strategie finansowe

- a) Polityka finansowa i planowanie strategiczne.
- b) Definiowanie strategii.
- c) Komponenty strategii finansowej.
- d) Finansowe i niefinansowe cele przedsiębiorstwa.
- e) Kluczowe czynniki wartości.
- f) Źródła finansowania – długo i krótkoterminowe (akcje, obligacje, kredyt bankowy, leasing, factoring, mezzanine capital, venture capital, dotacje z UE).
- g) Koszt faktoringu – APY vs. APR.
- h) Strategie rozwoju i restrukturyzacja finansowa.
- i) Fuzje, przejęcia, wykupy, inkorporacje, procesy konsolidacji.
- j) Wykupy akcji.
- k) Decyzje inwestycyjne i analiza ryzyka – NPV, IRR, MIRR, PP.
- l) Analiza wrażliwości i metody symulacji.

7. Zarządzanie ryzykiem

- a) Pojęcie i istota ryzyka finansowego.
- b) Rodzaje ryzyka finansowego.
- c) Ryzyko na rynku finansowym.
- d) Ryzyko w przedsiębiorstwie.
- e) Ryzyko w instytucjach finansowych.

- f) Metody pomiaru ryzyka.
- g) Proces zarządzania ryzykiem.
- h) Instrumenty pochodne jako narzędzie modyfikowania poziomu ryzyka.

8. Wycena przedsiębiorstwa

- a) Wycena przedsiębiorstwa metodami dochodowymi – dwa warianty DCF: FCFF i FCFE.
- b) Wycena przedsiębiorstwa metodami porównawczymi i mnożnikowymi.
- c) Wycena przedsiębiorstwa metodą zdyskontowanych zysków rezydualnych, EVA™.
- d) Umiejętne sporządzanie prognozy.
- e) Określanie wartości rezydualnej.
- f) Premie i dyskonta w wycenie (z tytułu wielkości, płynności, ryzyka lokalnej gospodarki).
- g) Wycena przedsiębiorstwa metodami skorygowanych aktywów netto, likwidacyjną i odtworzeniową.
- h) Metoda APV.

9. Strategie inwestycyjne

- a) Inwestycje – definicja, cele, instytucje.
- b) Alokacja aktywów i strategie inwestycyjne – podejścia do alokacji aktywów.
- c) Przegląd typów inwestycji i klas aktywów.
- d) Inwestycje i awersja do ryzyka.
- e) Czy depozyty bankowe mogą być inwestycją?
- f) Bony i obligacje skarbowe (definicja YTM).
- g) Rynki akcji.
- h) Fundusze inwestycyjne – typy, dostępność, ryzyko, zyskowność.
- i) Instrumenty pochodne.
- j) Inwestycje w nieruchomości.
- k) Inwestycje w inne niefinansowe aktywa (złoto, miedź, wino, sztuka, etc.).
- l) Teoria arbitrażu.
- m) Symulacje Mr Capital and Mr Investor.

10. Budżetowanie kapitałowe

- a) Istota inwestowania i metod oceny opłacalności projektów inwestycyjnych.
- b) Podstawowe zasady oceny opłacalności projektów inwestycyjnych.
- c) Statyczne metody oceny opłacalności projektów inwestycyjnych.
- d) Tradycyjne dynamiczne metody oceny opłacalności projektów inwestycyjnych.
- e) Nowoczesne dynamiczne metody oceny opłacalności projektów inwestycyjnych.
- f) Opcje realne w ocenie projektów inwestycyjnych.
- g) Uwzględnianie ryzyka w oceni projektów inwestycyjnych.
- h) Prognozowanie zmiennych w rachunku opłacalności projektów inwestycyjnych.

11. Podstawy matematyki w biznesie

Moduł A

Wsparcie informatyczne: EXPERT CHOICE

W podejmowaniu decyzji wielokryterialnych kluczową rolę odgrywa metoda AHP.

Dzięki dostępnemu na rynku wsparciu informatycznemu i oprogramowaniu staje się częstym narzędziem i sposobem na szukanie najlepszego wariantu, optymalnej decyzji według ustalonych kryteriów i hierarchii. Za pomocą metody AHP jesteśmy w stanie dokonać wyboru najlepszego projektu, najlepszego dostawcy, czy planu inwestycyjnego. Złożoność i mnogość wariantów w przekroju różnych kryteriów, które na co dzień spotykają managera, czynią tą metodę bardzo przydatną, a w połączeniu z istniejącym stosownym oprogramowaniem komputerowym również bardzo wydajną.

- a) 1.Tworzenie struktury, drzewa hierarchicznego problemu.
- b) 2.Oceny kryteriów i wariantów wg skali ocen Saatiiego.
- c) 3.Wyznaczanie współczynników spójności macierzy preferencji.

- d) 4.Wyznaczenie decyzji końcowej.
- e) 5.Badanie wrażliwości rozwiązania problemu.

Moduł B

Wsparcie informatyczne: LINDO

Programowanie liniowe jest techniką stosowaną do optymalizacji pewnych decyzji logistycznych, marketingowych, operacyjnych, finansowych, związanych z dystrybucją, z transportem z tzw. działalnością podstawową przedsiębiorstwa, wszędzie tam gdzie chcemy w sposób efektywny dokonać alokacji zasobów. Model decyzyjny PL zawiera funkcję celu, najczęściej jest to maksymalizacja zysku lub minimalizacja kosztów czy minimalizacja czasu wykonania pewnych operacji oraz limity lub ograniczenia dla naszych zasobów np. ilość pracowników, czas pracy jednej zmiany, dostępne roboczogodziny i inne.

W sieci i na rynku edukacyjnym dostępne są liczne oprogramowania zaopatrzone w moduł PL, np. arkusz kalkulacyjny Excel, lub LINDO, dzięki temu podejmowanie decyzji menedżerskich jest bardzo szybkie i nie jest już tak uciążliwe.

- a) Model decyzyjny.
- b) Sformułowanie problemu w języku PL.
- c) Zastosowanie PL do zagadnień przydziału zadań, asortymentu produkcji i inne.
- d) Optymalizacje w sieciach logistycznych, model transportowy.
- e) 5.Raport końcowy rozwiązania PL, ceny dualne.
- f) 6.Wrażliwość i interpretacja ekonomiczno-biznesowa.

Moduł C

Wsparcie informatyczne: SPSS

Celem tego modułu jest zapoznanie słuchaczy z komputerowo wspomaganą analizą danych, marketingowych, statystycznych czy biznesowych .W przystępny sposób prezentowane są zarówno techniki jak i narzędzia odróbki danych .Wykorzystanie profesjonalnego pakietu np. SPSS pozwala w krótkim czasie dokonać pełnej analizy i interpretacji wielu przydatnych metod dla analityka jak i pięknej ich wizualizacji. W module tym zapoznamy słuchaczy z podstawowymi metodami prognozowania uwzględniającymi zarówno trend jak i sezonowość w danych historycznych.

- a) 1.Metody opisowe, podstawowe statystyki i miary.
- b) Wykresy Interaktywne i tablice przestawne.
- c) Analiza ankietowa danych marketingowych.
- d) Data Mining, kostki OLAP.
- e) Wybór odpowiedniej metody prognozowania.
- f) Prognozowanie w szeregach czasowych.

Moduł D

Wsparcie informatyczne : MS PROJECT

Projekt to jednorazowe przedsięwzięcie czasowo kosztowe, którego realizacja ma posłużyć do osiągnięcia unikalnego produktu lub celu organizacyjnego. W projekcie wykorzystywane są zasoby czynnika ludzkiego, zasoby pieniężne, zdefiniowany jest moment rozpoczęcia projektu oraz jego zakończenia, a wchodzące w skład projektu zadania połączone ze sobą różnymi relacjami. Zarządzanie projektami zyskało wiele na wartości i staje się w firmie bardzo ważnym narzędziem do planowania i zarządzania, a dzięki delegowaniu władzy i odpowiedzialności na szczebel niższy, firmy coraz częściej decydują się na ich wdrażanie. W module przedstawiona zostaje konceptualizacja problemu, pokazane są kolejne fazy powstawania projektu oraz narzędzia i techniki służące do monitorowania projektu oraz jego akceleracji.

- a) Fazy projektu.
- b) Przegląd metod i etapów planowania projektu.
- c) Wykres Gantta i diagram PERT/CPM.
- d) Harmonogramowanie i raportowanie z MS Project .

Moduł E

Wsparcie informatyczne : SIMQUICK

Decyzje związane z wyborem procesu produkcyjnego czy usługowego wiążą się często z dużymi kosztami, zajmują sporo czasu i mogą mieć dalekosiężne, nieodwracalne skutki. Żaden proces tak samo jak usługa nie są uniwersalne i dlatego menadżer powinien poznać jego słabe i mocne strony, wady i zalety związane z wyborem danego procesu czy usługi, które powinny być najlepiej dopasowane do możliwości firmy oraz klientów. Wiele elementów takich jak: ludzie, maszyny, obiekty ich rozmieszczenie powinny ze sobą współpracować tak by efektywność takiego systemu w konsekwencji wydajność takiej linii była jak największa.

- a) Procesy biznesowe i usługowe oraz ich mapowanie.
- b) Wskaźniki wydajności procesu, produktywność, efektywność i czas trwania cyklu.
- c) Modele i techniki dotyczące rozmieszczenia przestrzennego.
- d) Teoria masowej obsługi, systemy kolejkowe i ich projektowanie.

12. Podstawy rachunkowości finansowej

- a) Przegląd podstawowych pojęć księgowych.
- b) Fundamentalne zasady rachunkowości finansowej.
- c) Metoda memoriałowa i kasowa.
- d) Systemy rachunkowości i ramy prawne.
- e) Księgi rachunkowe.
- f) Przegląd podstawowych sprawozdań finansowych.
- g) Bilans
 - Aktywa krótkoterminowe
 - Inwestycje
 - Zapasy
 - Aktywa trwałe
 - Zadłużenie
 - Kapitał własny
 - Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe
- h) System podwójnego księgowania. Dlaczego bilans zawsze się bilansuje.
- i) Analiza bilansu.
- j) Wycena aktywów.
- k) Rachunek zysków i strat
 - a) Przychody i koszty
 - c) Wynagrodzenia
- l) Analiza rachunku zysków i strat.
- m) Rachunkowość kosztów pośrednich.

13. Podstawy rachunkowości menedżerskiej

- a) Wprowadzenie do rachunkowości zarządczej: rachunkowość zarządcza a finansowa .
- b) Strategia – planowanie – kontrola.
- c) Budżetowanie. Budżetowanie w grupach kapitałowych (bottom-up vs. top-down).
- d) Planowanie zasobów gotówki.
- e) Decentralizacja i ceny transferowe.
- f) Organizacje zdecentralizowane (problem tzw. shared services).
- g) Cash pooling, cost sharing management.
- h) Kluczowe czynniki wpływające na wartość i koszty, drzewa wartości, centra kosztów, centra wartości, mapy wartości.
- i) Ocena wyników.
- j) Wady tradycyjnych systemów kosztów.
- k) Activity-based costing oraz activity-based management. Pomiar i analiza kosztów działań.
- l) Koszty produktów i usług – pomiar i analiza.
- m) Koszty bezpośrednie i krańcowe .
- n) Koszty absorpcyjne.
- o) Alokacja kosztów.
- p) BEP – analiza prognozy rentowności. Analiza CVP (cost – volume – profit).

14. Podstawy ekonomiki przedsiębiorstwa

- a) Cele organizacji i podejmowane w nich decyzje
 - a. cele w różnych typach organizacji
 - b. przychody, koszty i wynik finansowy w krótkim i długim okresie czasu
 - c. koncepcja maksymalizowania wartości dla (bogactwa) akcjonariuszy
 - d. interesariusze organizacji, ich cele i ich uwzględnianie w zarządzaniu organizacją
 - e. problemy agencyjne w zarządzaniu organizacjami i rola nadzoru korporacyjnego
- b) System rynkowy i rynkowa konkurencja
 - a. popyt, podaż, ich determinanty, rynkowa równowaga i nierównowaga
 - b. elastyczność popytu i podaży
 - c. sprawność i zawodność mechanizmu rynkowego
 - d. struktury rynkowe
- c) System finansowy
 - a. rynki i produkty (aktywa) finansowe
 - b. rynki ubezpieczeniowe
 - c. rynki walutowe
 - d. rola krajowych i międzynarodowych instytucji rządowych w systemie finansowym
- d) Makroekonomiczny kontekst działalności przedsiębiorstwa
 - a. podstawowe pojęcia i zjawiska makroekonomiczne: wzrost gospodarczy, inflacja, bezrobocie, polityka gospodarcza
 - b. mierniki wyników gospodarczych w skali całej gospodarki
 - c. cykle gospodarcze (koniunkturalne)
 - d. system finansów publicznych
 - e. bilans płatniczy
 - f. polityka gospodarcza kraju z uwzględnieniem handlu zagranicznego
 - g. rola globalizacji z punktu widzenia polityki gospodarczej i przedsiębiorstwa
 - h. międzynarodowe instytucje gospodarcze i finansowe

15. Podstawy etyki biznesu, nadzoru korporacyjnego i prawa gospodarczego

- a) Podstawy etyki biznesu.
- b) Konflikt etyczny w zarządzaniu organizacjami.
- c) Wprowadzenie do corporate governance.
- d) Ciała zarządcze w ramach przedsiębiorstwa, prawne i etyczne zobowiązania zarządu.
- e) Odpowiedzialność menedżerów i akcjonariuszy.
- f) Praktyki corporate governance w Polsce i na świecie.

- g) Wyznaczanie standardów, kodeks dobrych praktyk.
- h) Prawo gospodarcze.
- i) Formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw: zalety, wady, podstawowe zasady.
- j) Przedsiębiorstwa prywatne i państwowe.
- k) Podstawy zarządzania przedsiębiorstwem.

16. Seminarium dyplomowe

Literatura:

1. Augustyniak H., Matematyka dla menedżerów, Terra, Poznań 1998
2. Barnett R., Ziegler A., Applied Mathematics for Business, Economics, Life Sciences, and Social Sciences, Collier MacMillan Publishers, 1989
3. Bender R., Ward K., Corporate Financial Strategy, Butterworth-Heinemann 2008
4. Bodie Z., Kane A., Marcus A. J., Investments, McGraw-Hill / Irwin, 2004
5. Callender J., Factoring Case Studies, Soundview Funding Corporation 2003
6. Capinski M., Patena W., Company Valuation – Value, Structure, Risk, Hochschule Hof, 2008
7. Chew D., Gillan S. L., Corporate Governance at the Crossroads: A Book of Readings, McGraw-Hill / Irwin, 2005
8. Copeland J. F., Weston J. F., Shastri K., Financial Theory and Corporate Policy, Prentice Hall, 2005
9. Cusatis P., Thomas M., Hedging Instruments and Risk Management, McGraw-Hill, 2005
10. Cwynar A., Cwynar W., Zarządzanie wartością przedsiębiorstwa, FRRwP, Warszawa 2002
11. Damodaran A., Damodaran on Investment Valuation, Wiley, 2008
12. DiPietro J., The Truth About Day Trading Stocks, Wiley, 2009
13. Garrison R., Noreen E., Brewer P., Managerial Accounting, McGraw-Hill / Irwin, 2009
14. Gurgul H., Analiza zdarzeń na rynku akcji, Oficyna Ekonomiczna / Wolters Kluwer, Kraków 2006
15. Jajuga K., Jajuga T., Inwestycje, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007
16. Kim K., Nofsinger J., Corporate Governance, Prentice Hall, 2007
17. Knapp D. Van, Sensible Stock Investing, iUniverse, 2008
18. Krugman P. R., Obstfeld M., International Economics: Theory and Policy, Addison Wesley, 2002
19. Langdana F. K., Macroeconomic Policy: Demystifying Monetary and Fiscal Policy, Springer, 2009
20. Lymbersky C., Financial Markets Principals, Management Laboratory Press, 2009
21. Madura J., Financial Markets and Institutions, Harper BusinessSouth-Western College Publishing, 2009
22. Marecki K., Rachunkowość menedżerska w gospodarce finansowej przedsiębiorstwa, Difin, Warszawa 2002
23. Meitner M., The Market Approach to Comparable Company Valuation, Physica- Verlag, A Springer Company, 2006
24. Messner Z., Rachunkowość finansowa z uwzględnieniem MSSF, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010
25. Michalski G., Strategie finansowe przedsiębiorstw, ODIDK, Gdańsk 2009
26. Muller M., Essentials of Inventory Management, AMACOM 2003
27. Narayanan M.P., Nanda V.K., Finance for Strategic Decision-Making, Jossey-Bass, 2004
28. Preve L., Sarria-Allende V., Working Capital Management, Oxford University Press 2010
29. Samuelson W. F., Marks S. G., Ekonomia menedżerska, PWE 2009
30. Sławiński A., Rynki finansowe, PWE, Warszawa 2006
31. Słomka-Gołębiowska A., Corporate Governance, CeDeWu, Warszawa 2006

32. Stewart G.B., The Quest for Value: A Guide for Senior Managers, Harper Business, New York 1990
33. Stickney et al. C. P., Financial Accounting: An Introduction to Concepts, Methods and Uses, South-Western College Publishing, 2009
34. Swedroe P. L. E. , The Only Guide to Winning Investment Strategy You'll Ever Need, Dutton Adult, 1998
35. Sydsater K., Hammond P., Essential Mathematics For Economic Analysis, Prentice Hall, 2002
36. Szelaǳ T., Hedging w teorii i praktyce, Przecinek, Warszawa 2003
37. Wawryszuk-Misztal A., Strategie zarzadzania kapitałem obrotowym netto w przedsiębiorstwach, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2007
38. Weygandt et al. J. J., Financial Accounting, Wiley, 2007
39. Weygandt J. J., Kimmel P. D., Kieso D. E., Managerial Accounting: Tools for Business Decision Making, Wiley, 2007
40. Young S.D., O'Byrne S.F., EVA and Value Based Management. A Practical Guide to Implementation, McGraw-Hill, New York 2001
41. Zarzecki D., Metody wyceny przedsiębiorstw, FRRwP, Warszawa 1999